

אוריינות חזותית בחינוך M.Ed.

תפיסת עיצוב חזותי של מכשירי עזר לאוכלוסיית מוגבלי שמיעה ומידת השפעתם על שילובם בחברה

מאת: ליזית ברנס

תקציר

אביזרי השמיעה החלו להתפתח החל מהמאה ה-18 ותהליך ההתפתחות ממשיך עד ימינו. ניתן להבחין בשינוי החזותי שחל בהם, עקב הרצון להסתירם במטרה למנוע סטיגמה שלילית ודחייה חברתית, ואת היחס השונה או המשפיל של החברה כלפי המשתמשים בעזרי שמיעה. הטכנולוגיה המתקדמת של ימינו מאפשרת שינוי משמעותי בעיצוב אביזרי השמיעה והמראה שלהם: החל מהסתרתם כליל בתוך תעלת האוזן וכלה בשימוש בצבעים והטמעתם באביזרים אופנתיים, כגון משקפיים, עגילים וכדומה.

שאלת המחקר סביבה נבנה המחקר הייתה האם ובאיזה אופן מאפיינים חזותיים של אביזרי השמיעה מסייעים להשתלבותם והתפתחותם של מבוגרים ובמיוחד של ילדים כבדי שמיעה וחירשים? שאלה זו קשורה לתחום הרחב של התקדמות העצומה שחלה בעשור האחרון בעיצוב אביזרי העזר על והשפעתו על מידת השתלבותם בחברה של בעלי מוגבלויות.

בעבודה זו מוצגת השפעת המראה של אביזרי השמיעה על ההסתייגות של בעלי מוגבלות שמיעתית מהשימוש בהם, התפתחות המראה שלהם באופן כללי ועל השפעתו על השתלבותם של ילדים כבדי שמיעה וחירשים בחברה השומעת.

העבודה מבוססת על סקירה ספרותית רלוונטית לשדה האוריינות החזותית ועל מחקר כמותי ומחקר איכותני. אלו מבוססים על ניתוח שאלונים שנשלחו להורי ילדים כבדי שמיעה וחירשים ועל ניתוח ממצאים ותובנות מתשובות אנשי מקצוע בתחום האודיולוגיה.

על סמך הספרות, על סמך התוצאות והתשובות שהתקבלו מהשאלונים ועל סמך מקרה אישי (המוצג בגוף העבודה) עולה כי מראה אביזרי השמיעה משפיע באופן עמוק על נכונותם של ילדים כבדי שמיעה וחירשים להשתמש בהם ועל יחס החברה השומעת אליהם, אך פרמטר זה הינו שני בלבד לעניין התאמת הטכנולוגיה של אביזרי השמיעה ללקות של הילד. כמו כן נמצא שישנן דעות חלוקות בדבר השפעת מראה אביזרי השמיעה על מידת ההתקבלות של הילד בחברה השומעת ועל יכולת תפקודו בקרבה.